

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

468. Pro quo tempore debeant remanere illi centum ducati liberi pro Rectore, & illi 1000. pro Episcopo, ut pensio imposita sit & maneat valida.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

seu Ecclesiis Cathedralibus, quarum reditus annui in vero valore non excedunt summam mille ducatorum, constitui nequit pensio; gravari autem possunt pensione, si dictam summam excedunt hi reditus; sed non nisi in eo, in quo dictam summam excedunt, ita ut semper Episcopo mille ducati remaneant liberi ab omni obligatione & onere; & sic, dum imponitur iis pensio, apponitur semper clausula: *dummodo mille remaneant pro Episcopo*. Garc. p. 1. c. 5. n. 393. & 394. Azor loc. cit. Paris. loc. cit. n. 34. dicens hoc Decretum Trid. esse in viridi observantia. Castrop. loc. cit. §. 4. n. 1. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 40. qui etiam n. 46. addit, quod omisso dicta clausula: *dummodo*, sit evidens signum, quod Papa sciens ac volens gravavit talem Episcopum, licet ejus fructus tenues essent, & derogarit Concilio; & citat pro hoc Rotam in *Ferentina*. pens. 23. Jan. 1602. Valor autem illorum ducatorum mille remanentium Episcopo intelligitur juxta valorem ducatorum illius regionis, in qua est Episcopus. Garc. loc. cit. n. 373. Lott. l. 1. q. 11. n. 27. Ventrigl. loc. cit. n. 41. Barbof. jurib. Eccles. l. 3. c. 11. n. 69. Zechius de rep. Eccles. c. 28. n. 4. Porro Episcopatus Hispania, quia opulentiores sunt, solere Regem (qui in omnibus juspatrionatus habet) ex auctoritate Papae expediendas pensiones reservare usque ad tertiam partem, testantur Azor. loc. cit. Garc. n. 395. Paris. loc. cit. n. 39. Unde, ut Azor & Paris. in schedulis consistorialibus, Cardinalis, qui Ecclesiam vacantem denunciat, & à Papa petit, ut nominatum praesentatum, oblatum à Rege Episcopum instituat, dicit in hunc modum: *Supplicatur pro expeditione pensionis annuae in favorem personae N. quae una cum pensionibus antiquis (intellige, si forte adhuc iis idem Episcopus gravatus sit) non excedit tertiam partem*.

Quaestio 467. An, & qualiter aliis beneficiis parochialibus, vel aliis curatis imponi possit & soleat pensio?

1. **R**espondeo primò, vel potius suppono, quætionem hanc non procedere de Parochiis incorporatis alicui monasterio, & imponenda iis pensione in constitutione Vicarii, id enim dictum est supra, fieri posse.

2. Respondeo secundò: Sed neque dubium hic iterum esse posse, quin Papa beneficiis omnibus aliis curatis, sive magni, sive exigui valoris pensionem propriè talem, in ea quantitate, quæ sibi bene visa fuerit, imponere possit. Castrop. loc. cit. n. 1.

3. Respondeo tertio: In parochialibus, quorum valor non excedit centum ducatos, pensio non imponitur juxta decretum Trid. cit. c. 13. Azor p. 2. l. 3. c. 8. q. 5. Paris. l. 6. q. 2. n. 21. Lott. l. 1. q. 36. n. 41. (dicens, reservationem talis pensionis nullam, si illa conditio remanentia centum ducatorum deficeret, etsi de cetero consentiat titularis etiam in defectu illius conditionis) Garc. p. 1. c. 5. n. 372. testantes sic usu, & ex stylo observari, astatum illo valore secundum valorem ducatorum loci, in quo est beneficium, Ventrigl. Garc. (qui tamen n. 373. in fine addit, quod clausula *dummodo remaneant pro rectore centum*, intelligenda sit de ducatis de Camera, si fructus narrentur in ducatis de Camera) Barbof. Castrop. citati pro hoc puncto q. preced. juxta declarationem S. Congreg. Concil. de qua testantur ijdem.

4. Respondeo quarto: Si verò parochialis fructus excedunt valorem 100. ducatorum, pensio solet reservari in & pro quantitate excedente dictum

valorem. Garc. loc. cit. n. 374. Ventrigl. cit. n. 41. Azor cit. q. 5. Paris. loc. cit. n. 24. dicens, id mente tenendum; eò quod antiquo tempore non habebatur hæc ratio, sed imponebatur pensio, usque ad tertiam partem in omnibus beneficiis, adeoque etiam in curatis, cum clausula: *modo tertiam partem non excedat*: quia hæc censebatur justa pensio.

5. Respondeo quintò: In clausula illa apponi solita in constitutione illa pensionis: *modo pro rectore remaneant annuatim centum liberi*: id liberi importat libertatem ab omni diminutione & gravamine, utpotè in sustentationem parochi designati. Garc. n. 376. Castrop. loc. cit. juxta dicta q. preced. de Episcopo. Veruntamen intelligitur hoc ipsum de oneribus & gravaminibus ordinariis, ita ut si deductis oneribus non remaneant liberi isti centum ducatis, pensio dicatur nulla. Ventrigl. loc. cit. n. 44. citans Giga. de pens. q. 96. n. 2. ac dicens sic expressè decisum à Rota in *Roman*. pens. 6. Nov. 1619. quæ confirmata fuerit à Rota in *Crescentina* pens. 6. April. 1620. Nequaquam autem hoc intelligendum de oneribus extraordinariis, & de raris contingentibus, ita ut, si illis deductis non remaneant centum illi ducati, non censeatur propterea pensio nulla, licet minuenda pensio, nisi forte ipsa pensio libera sit & immunis ab oneribus. Ventrigl. l. 1. c. ex Giga. ubi ante, sic passim quoque ab aliis traditi asserens. Sic itaque remanere debent illi 100. deductis juribus Episcopaliibus per parochum solvendis. Ventrigl. loc. cit. n. 45. citans Ricc. in pr. p. 3. resol. 109. n. 3. Item deductis expensis pro cera, hostiis, vino pro sacrificio, oleo pro lumine coram Eucharistia, pro musica in festo Sancti, sub cujus invocatione est Ecclesia, pro salario inservientis Missis & in summa deductis omnibus necessariis. Ventrigl. cit. n. 45. citans Barbof. de clausula. clausul. 47. n. 9. Econtra non requiri, ut remaneant 100. deductis oneribus, quæ possunt per ipsum titularem subiri, & loquendo generaliter deductis oneribus arbitrariis & voluntariis, ibidem tradit Ventrigl. ex Barbof. ubi ante n. 8.

6. Respondeo sextò: Tamen Castrop. loc. cit. dicat, nunquam Papam censendum velle gravare pensione beneficia parochialia non excedentia valorem centum ducatorum, tradit tamen Ventrigl. loc. cit. n. 46. quod, si narrato vero valore beneficii curati, nihilominus reservet Papa pensionem in tali quantitate, ita ut non remaneant 100. liberi pro rectore, etiam quod non derogetur expressè dispositioni Trid. pensionem fore validam, & censeri tacite derogatum dictæ dispositioni, citat pro hoc Rotam in *Gegoliens*. *tertia pars fructuum* 25. Maij. 1612. quam referat Barbof. ubi ante clausul. 47. n. 11.

7. Respondeo septimò: Quod dictum hic de beneficiis parochialibus, idem etià dicendum de quovis alio curato; cum Trid. loquatur indistinctè de Ecclesia curata. Ventrigl. loc. cit. n. 42. citans Anton. Maceratens. in var. resol. l. 1. resol. 31. n. 9. & 10. referentem sic à Rota decisum.

Quaestio 468. Pro quo tempore debeant remanere illi centum ducati liberi pro Rectore, & illi mille pro Episcopo, ut pensio imposita sit & maneat valida?

1. **R**espondeo: Debere illos remanere pro tempore constitutæ pensionis, ita ut, si tempore illo seu datæ remanebant (intellige, deductis oneribus ordinariis & necessariis solvendis) illi centum & illi mille, & postea tractu temporis diminuatur, pensio imposita fuerit & remaneat valida, & non cassanda; & econtra, si pro tempore illo constitutionis

tionis pensionis non remaneant illi mille & centum, etsi dein augeantur fructus, pensio ab initio invalida non convalescat; cum in hoc casu semper attendatur tempus datae, & conditio illa (nempe remanentia centum pro Rectore & mille pro Episcopo) sub qua Papa gratiam pensionis concedit, non debeat stare in suspeso, nec variari secundum eventus futuros. In ordine tamen ad reducendam pensionem seu diminuendam, attendendum etiam tempus futurum, ita ut si centum & mille illi remanentes pro tempore constituta pensionis, tractu temporis diminutis fructibus non remaneant amplius, ita ut Rector & Episcopus non possint se sustentare amplius congruè, & onera incumbentia cura praestare, etsi pensionem annullari non liceat, peti tamen possit eam diminui, & ad convenientem quantitatem reduci. Ita in quam docent Garc. p. 1. c. 5. n. 398. juncto n. 399 & 400. quem sequitur Ventrigl. l. c. n. 47. juncto n. 48. citantes Navar. cons. 13. de rescrip. Tiber. Salust. in pr. Auditor. Camer. l. 3. c. 1. n. 11. Cæsar de Grass. Caputaq. & c. citatq; specialiter Ventrigl. pro posteriore potissimum parte hujus doctrinæ Gig. de pens. q. 5. n. 4. & q. 53. n. 5. & Paril. l. 6. q. 2. n. 143. ubi tamen is expresse solum ait, solere apponi clausulam, quod annullari, reduci sut minui nequeat pensio, quæ nisi addatur, decrescitibus dein fructibus seu redditibus, pensionem reddendâ invalidam, vel saltem reducendam ad minorem summam.

2. Eatenus tamen in contrarium se sentire putat Castrop. quatenus cit. §. 4. n. 4. tradit, illos centum pro Rectore, & mille pro Episcopo non solum pro tempore gratiæ & reservationis verificandos esse, sed etiam successu temporis firmos remanere debere; eò quod quantitas illa assignata sit in sustentationem parochi & Episcopi; ad hunc autem effectum æquè necessaria sit quantitas illa successu temporis, ac tempore gratiæ; adeòq; licet gratia Papæ quoad præsentem valorem non dependeat à futuro eventu, sed à præsentem conditione, cum de præsentem constare possit, remaneantne 100. pro Rectore & mille pro Episcopo, quod ad durationem & conservationem valoris gratiæ hæc gratia pendeat ex futuro eventu dictæ conditionis, cui annexitur; & sic conditione hac tractu temporis deficiente, pensio non subsistit, saltem pro illa parte sui, nimirum quæ opus est ad supplendum, quod deficit, ex illis centum Rectori, vel ex illis mille Episcopo. Veruntamen re ipsa non multum recedere videtur hucusque à Garcia; cum & is expresse dicat n. 400. eumque sequentes libenter admittant, in casu non remanentia istorum centum peti posse reduci seu imminui pensionem, si ab initio remanebant illi 100. Dixi hucusque non multum recedere Castrop. à Garcia; nam ei, quod postmodum Garcias n. 403. tradit; nimirum. si computatis funeralibus & ingressu remaneat Rectori congrua, non posse eum petere reductionem pensionis, non obstante, quod tempore reservationis debent remanere Rectori centum in fructibus parochialis, ei inquam, directè contrarium asserit Castrop. cit. n. 4. nimirum, illos centum, qui deductâ pensione & oneribus remanere debent, non esse aliter computandos successu temporis, quam computabantur in principio, adeòque, cum à principio computabantur in fructibus certis beneficii, successu temporis sic quoque & non aliter, seu in aliis incertis computari debent. Item quod Garc. tradit n. 422. nimirum, si pensio ab initio ex consensu resignantis imposita in tanta quantitate, & non aliter, eam simpliciter fore nul-

lam, dum postmodum tractu temporis decrescitibus redditibus, ea præstari non potest integra, remanentibus illis 100. Rectori; eò quod in isto casu pensio sit individua, unde in minori summa deficit consensus resignantis, & consequenter consensus Papæ super illo consensu resignantis fundatus. Secus autem fit, si pensio reservata super beneficio vacante per obitum, vel aliàs extra prædictum consensum conditionalem resignantis, nimirum, quod tunc clausula illa: *modò remaneant 100. Rectori*; non operetur nullitatem pensionis, sed solum reductionem illius; hoc primum inquam directè improbat Castrop. l. c. n. 5. etsi prober posteriùs; eò quod ex hæc Garciae doctrina sequatur, pensionem integrè solvendam, quamvis successu temporis nec 100. nec congrua remaneat titulari; durum autem sit, titulari obligatum esse, inservire beneficio absque stipendio iusto ei à jure assignato. Ac proinde censet ipse, resignationem firmam esse; cum præsumendum non sit, velle actum facere inutilem, & consequenter credendum est, velle (intellige, in casu decrescitæ redditum) ut resignatario remaneant ea, quæ illi à jure conceduntur, scilicet 100. Rectori, & mille Episcopo, ne aliàs haberet voluntatem iniquam & juri contrariam, quod præsumendum non est. Ac ita tacite eum velle, ut in casu istius diminutionis fructuum pensio ad minorem, & juri proportionatam quantitatem reducatur. Plura de his in sequentibus, ubi de quantitate & reductione pensionis.

Questio 469. Vtrum Abbatibus consistorialibus, hoc est, quarum Abbates à Sede Apostolica suarum electionum confirmationem obtinere habent, seu quæ à Papa conferri debent, & in Consistorio à Papa providentur, ut Tamb. de jure Abb. to. 1. d. 13. q. n. 4. imponi possit pensio?

Respondeo: Eam iis imponi non posse ab Ordinariis, seu auctoritate Ordinariarum; quia id esset jurisdictionis episcopalis, cui præfata Abbacia minimè subjiciuntur. Tamb. l. c. quin tamè illis imponi possit pensio à Papa, nullatenus dubitatur.

Questio 470. An, & qualiter imponi possit pensio beneficiis simplicibus, puta Canoniciis, & c.?

Respondeo primò: Beneficio simplici non excedenti 24. ducatos de Camera, non solet imponi pensionem. Azor. p. 2. l. 8. c. 8. q. 7. in fine. citans Mandos, de signat. gratiæ & just. tit. pensiones. Paril. l. 6. q. 2. n. 27. (qui tamen ait, se tempore Sixti V. vidisse servari contrarium, nimirum beneficio non excedenti valorem 24. ducatorum imponi pensionem) Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 39. in fine. Castrop. cit. §. 4. n. 2. Idem est de Canonatu & dignitate non excedente valorem centum ducatorum. Paril. n. 28. Castrop. Azor. l. c. cit. Ratio horum est, ut inquit Castrop. quia æquum est hanc tenorem summam relinqui pro alimentis beneficiarii.

2. Respondeo secundò: Beneficia simplicia, & in specie Canoniciis & dignitates excedentes hanc summam, pro parte hujus excessus gravare solet Pontifex pensione. Castrop. Azor. l. c. cit. Porò in qua quantitate reservari possit in iis pensio, dicitur §. seq. An verò beneficia non excedentia quidem valorem 24. ducatorum, spectatis purè ac propriè fructibus, longè tamen illum excedentia spectatis proventibus quotidianarum distributionum, quæ pro latere sentia in choro iis beneficiis deligna-